

Kontakty z Mediami i
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 54/13

Luksemburg, 25 kwietnia 2013 r.

Wyrok w sprawie C-212/11
Jyske Bank Gibraltar Ltd / Administración del Estado

Prawo Unii nie stoi na przeszkodzie uregulowaniu hiszpańskiemu, które nakazuje instytucjom kredytowym działającym w Hiszpanii bez posiadania tam siedziby, by przekazywały bezpośrednio organom hiszpańskim informacje niezbędne w celu zwalczania prania pieniędzy i finansowania terroryzmu

W braku skutecznego mechanizmu gwarantującego pełną i skuteczną współpracę między państwami członkowskimi umożliwiającą skuteczne zwalczanie tych przestępstw, takie uregulowanie jest środkiem proporcjonalnym

Dyrektywa o przeciwdziałaniu korzystaniu z systemu finansowego w celu prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu¹ nakłada określone obowiązki informacyjne, między innymi na instytucje kredytowe. W tym celu wymaga ona, by każde państwo członkowskie ustanowiło centralną jednostkę analityki finansowej (FIU), której zadaniem jest żądanie, analizowanie i przekazywanie właściwym organom informacji o ewentualnych przypadkach prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.² Dyrektywa stanowi, że informacje te są przekazywane FIU państwa członkowskiego, na którego terytorium mieści się instytucja.

Uregulowanie hiszpańskie nakłada na instytucje kredytowe działające w Hiszpanii, niezależnie od umiejscowienia ich zakładu, obowiązek informowania hiszpańskiej FIU o przekraczających 30000 EUR obrotach na rachunkach przy przelewach z lub do rajów podatkowych oraz terytoriów odmawiających współpracy, w tym Gibraltar.

Jyske, będąca jednostką zależną duńskiego banku NS Jyske Bank, jest instytucją kredytową z siedzibą w Gibraltarze, która prowadziła działalność w Hiszpanii na zasadzie swobodnego świadczenia usług, to jest bez posiadania tam żadnego zakładu.

W styczniu 2007 r. hiszpańska FIU zażądała od Jyske określonych informacji. Uważała bowiem, na podstawie szeregu poszlak, że istniało bardzo wysokie prawdopodobieństwo wykorzystywania Jyske do operacji prania pieniędzy w ramach jej działalności w Hiszpanii. Wykorzystywany w tym celu mechanizm miał polegać na utworzeniu w Gibraltarze struktury korporacyjnej mającej na celu uniemożliwienie poznania tożsamości rzeczywistego właściciela nieruchomości zakupionych w Hiszpanii, w szczególności na Costa del Sol, jaki również pochodzenia przeznaczonych na ten cel funduszy. W czerwcu 2007 r. Jyske przekazała część żądanych informacji, odmówiła jednak – powołując się na przepisy dotyczące tajemnicy bankowej obowiązujące w Gibraltarze – przekazania danych dotyczących tożsamości swoich klientów, jak również kopii związanych z podejrzanymi operacjami przeprowadzonymi w Hiszpanii. W tym stanie rzeczy Consejo de Ministros (rada ministrów, Hiszpania), uznawszy, że Jyske nie dopełniła ciążących na niej zgodnie z prawem hiszpańskim obowiązków udzielania informacji – wydała w stosunku do niej dwa pouczenia publiczne oraz nałożyła na nią kary finansowe o łącznej wysokości 1 700 000 EUR.

Jyske uważa, że na mocy dyrektywy podlega obowiązkowi przekazywania informacji tylko wobec FIU Gibraltar i wobec tego uregulowanie hiszpańskie jest niezgodne z dyrektywą. Bank wystąpił

¹ Dyrektywa 2005/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 października 2005 r. w sprawie przeciwdziałania korzystaniu z systemu finansowego w celu prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu (Dz.U. L 309, s. 15).

² Zjednoczone Królestwo zostało upoważnione do wyznaczenia również FIU w Gibraltarze.

zatem do Tribunal Supremo (sąd najwyższy, Hiszpania), który postanowił zwrócić się ze stosownym pytaniem do Trybunału Sprawiedliwości.

W dzisiejszym wyroku Trybunał orzekł, że **dyrektywa nie zakazuje wprost możliwości wymagania, by instytucje kredytowe prowadzące działalność w Hiszpanii na zasadach swobodnego świadczenia usług przekazywały informacje wymagane w związku ze zwalczaniem prania pieniędzy i finansowania terroryzmu bezpośrednio hiszpańskiej FIU. Wobec tego dyrektywa, co do zasady, nie stoi na przeszkodzie uregulowaniu hiszpańskiemu**, w zakresie w jakim zmierza ono do zwiększenia – z poszanowaniem prawa Unii – skuteczności walki z tego rodzaju przestępczością. I tak, nie może ono zagrozić ustanowionym w dyrektywie zasadom dotyczącym obowiązków zgłaszania informacji przez podlegające im podmioty, ani zaszkodzić skuteczności istniejących form współpracy i wymiany informacji między FIU.

Następnie Trybunał zbadał zgodność uregulowania hiszpańskiego ze swobodnym świadczeniem usług. Trybunał stwierdził, że stanowi ono ograniczenie tej swobody, ponieważ powoduje utrudnienia i dodatkowe koszty. Ponadto uregulowanie to może nakładać się na kontrole już przeprowadzane w państwie członkowskim, w którym mieści się dana instytucja, zniechęcając ją w ten sposób do tego rodzaju działalności.

Takie ograniczenie swobodnego świadczenia usług może być uzasadnione nadrzędnym względem interesu ogólnego, takim jak zwalczanie prania pieniędzy i finansowania terroryzmu. Tak więc sąd krajowy powinien ustalić, czy sporne uregulowanie jest odpowiednie dla zagwarantowania realizacji tego celu, w szczególności czy pozwala Hiszpanii na nadzorowanie i skuteczne wstrzymywanie podejrzanych transakcji finansowych przeprowadzanych przez instytucje kredytowe świadczące usługi na terytorium krajowym, a w razie potrzeby – na ściganie i karanie osób odpowiedzialnych. W tej kwestii Trybunał wskazał, że takie uregulowanie pozwala Hiszpanii na nadzorowanie wszystkich transakcji finansowych przeprowadzanych na jej terytorium przez instytucje finansowe, niezależnie od tego, na jaki sposób świadczenia usług się one zdecydowały, co każe je postrzegać jako środek pozwalający na osiągnięcie zamierzonego celu w sposób skuteczny i spójny.

Sąd krajowy powinien następnie ustalić, czy uregulowanie jest stosowane w sposób niedyskryminujący oraz czy jest proporcjonalne, to znaczy odpowiednie do zapewnienia realizacji zamierzonego celu bez wykraczania poza to, co jest konieczne do jego osiągnięcia. I tak uregulowanie byłoby nieproporcjonalne, gdyby ustanowiony mechanizm współpracy między FIU poszczególnych państw członkowskich pozwalał już hiszpańskiej FIU uzyskać wymagane informacje za pośrednictwem FIU państwa członkowskiego, w którym mieści się instytucja kredytowa. W tej kwestii Trybunał zauważył, że **mechanizm współpracy między FIU wykazuje pewne luki**. W szczególności istnieją istotne odstępstwa od ciążącego na wezwanej FIU obowiązku przekazania wzywającej FIU żądanych informacji. I tak FIU może odmówić udzielenia informacji, których ujawnienie mogłoby przynieść szkodę prowadzonemu w państwie członkowskim dochodzeniu lub miałyby skutki wyraźnie niewspółmierne do prawnie uzasadnionego interesu osoby lub zainteresowanego państwa członkowskiego, lub wreszcie skutkowałyby naruszeniem podstawowych zasad prawa krajowego.³ Zresztą w dziedzinie zwalczania prania pieniędzy reakcja władz musi być możliwie najszybsza, a nie został przewidziany termin przekazania informacji ani sankcji w przypadku nieuzasadnionej odmowy ze strony wezwanej FIU przekazania informacji objętych wnioskiem. Ponadto korzystanie z mechanizmu współpracy wiąże się ze szczególnymi trudnościami, gdy dotyczy działalności prowadzonej w ramach swobodnego świadczenia usług. Zatem **wobec braku – w okresie, w którym miały miejsce okoliczności sprawy – skutecznego mechanizmu gwarantującego pełną i całkowitą współpracę między FIU i umożliwiającego równie skuteczne zwalczanie prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, uregulowanie to stanowi środek proporcjonalny**.

³ Decyzja Rady 2000/642/WSiSW z dnia 17 października 2000 r. dotycząca zasad współpracy pomiędzy jednostkami analityki finansowej państw członkowskich w odniesieniu do wymiany informacji (Dz.U. L 271, s. 4).

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793